

Position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek Maatschappelijk middenveld, bedrijfsleven en brancheorganisaties op 8 december 2021.

Het beschermen van de rechtsstaat, en onze fundamentele rechten en vrijheden, vereist een voortdurende en constante inzet. Door toenemende digitalisering staan twee essentiële grondrechten in het bijzonder onder druk: communicatievrijheid en privacy. Gelukkig liggen er ook voldoende kansen voor uw Kamer om de rechten en vrijheden van burgers te versterken, de rechtsstaat te stutten, en de veiligheid en betrouwbaarheid van onze technologische infrastructuur te vergroten. We lichten deze kansen graag toe.

1. Stimuleer encryptie

Nederland heeft een unieke digitale infrastructuur. Een van de grootste internetknooppunten ter wereld ligt hier, breedband is wijdverspreid en bijna alles in ons leven heeft ook een online component. Het vertrouwen dat hiervoor nodig is kan alleen gewaarborgd worden met een goede beveiliging. Encryptie is daarbij essentieel. [Meer info.](#)

1. Bits of Freedom roept op de onvoorwaardelijke stimulering van de ontwikkeling, de beschikbaarheid en de toepassing van encryptie op te nemen in het regeerakkoord.

2. Koester en versterk uw digitale toezichthouders

Toezicht is een cruciaal onderdeel van het openbaar bestuur. Toezichthouders dragen bij aan een verantwoorde inzet van beleidsinstrumenten en kunnen, waar nodig, falend beleid en schadelijke praktijken een halt toe roepen. Toezicht heeft daarmee een zeer belangrijke functie in het borgen van publieke belangen en in het scheppen en vergroten van vertrouwen in de rechtsstaat. Daartoe moeten toezichthouders wel in staat worden gesteld. Dat gebeurt vooraf door toezichthouders te voorzien van voldoende middelen en bevoegdheden, en achteraf door opvolging te geven aan de adviezen van de toezichthouder. De volgende maatregelen dragen bij aan het versterken van het toezicht in het digitale domein.

1. De Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) is geëvalueerd. Drie aanbevelingen zouden het toezicht drastisch afschalen. Bits of Freedom roept uw Kamer op deze aanbevelingen, in lijn met de moties Leijten, te verwerpen. [Meer info.](#)
2. Tevens roepen wij u op de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten te voorzien van aanvullende bindende bevoegdheden.
3. Bits of Freedom roept uw Kamer op om het budget van de Autoriteit Persoonsgegevens te verhogen tot minimaal 66 miljoen in 2025.
4. Ook roepen wij u op om, in lijn met het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens, de minister van Justitie en Veiligheid te vragen het voorstel voor de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden in te trekken;
5. en om gehoor te geven aan de grote zorgen die de Raad van State en de Autoriteit Persoonsgegevens hebben geuit over het wetsvoorstel voor de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), door de voorgestelde nieuwe bevoegdheden te schrappen en het voorstel in lijn te brengen met de motie Simons.

6. Tot slot sluiten we ons aan bij het advies van Amnesty International om mechanismen op te zetten voor mensenrechtentoezicht op het gebruik van algoritmische besluitvormingssystemen.

3. Bescherm burgers tegen AI-systemen

Het voormalig kabinet heeft kenbaar gemaakt dat het de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie in Nederland wil versterken met aandacht voor publieke waarden en mensenrechten. Inmiddels heeft de Europese Commissie een wetsvoorstel gepubliceerd waarin kunstmatige intelligentie gereguleerd wordt. [Meer info.](#)

1. Bits of Freedom roept uw Kamer op in deze wetgeving aan te dringen op een verbod, zonder mitsen en maren, op de manipulatie en het winstgevend maken van kwetsbaarheden die verband houden met iemands leeftijd, verstandelijke of fysieke beperking;
2. op het bijhouden en analyseren van het gedrag van mensen om daar door middel van *social scoring* conclusies en gevolgen aan te verbinden;
3. en op biometrische surveillance in de openbare ruimte.

4. Bescherm het publieke debat, organiseer tegenspraak

Inmiddels verloopt een groot deel van ons publieke debat via een paar grote platformen, zoals Facebook, Google en Twitter. Deze miljardenbedrijven hebben als poortwachters van het publieke debat heel veel invloed op de samenleving. De Digital Services Act en Digital Markets Act zijn momenteel de meest geschikte plek om de marktdominantie en het verdienmodel van grote online platformen te adresseren. De volgende vier maatregelen verdienen steun:

1. In de wetsvoorstellen moeten grote online platformen gedwongen worden om interoperabel te zijn; op tracking gebaseerde online-advertenties moeten verboden worden; er moet een verbod komen op dark patterns, en grote platformen moeten recommender system van derde partijen toestaan. [Meer info.](#)

De dominantie van big tech is ook voelbaar bij de regulering van diezelfde platformen. Enorme bedragen worden door deze partijen uitgegeven om Europese wet- en regelgeving te beïnvloeden. Ook in Nederland weten lobbyisten van techreuzen de discussie over de regulering van het online landschap in grote mate te sturen.

2. Bits of Freedom roept op het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en wetenschap op een evenredige manier te raadplegen bij de ontwikkeling van wet- en regelgeving die betrekking heeft op het digitale domein.